

Эзгуликлар эш бўлган гўша

Ҳаёт сабоқлари давом этаётир

4

Бахт калити кимнинг қўлида?

Гапонлар рекорди

7

БУЮК ВА МУҚАДДАССАН, МУСТАҚИЛ ВАТАН!

Юртимизнинг ҳар бир ҳудуди ўзига хос маданиятга эга бўлганидек, такрорланмас бош кийимлари билан ҳам маълуму машҳур. Улар орасида, айниқса, Чуст дўппилари довруғ таратган. Қўлигул аёлларимиз ҳар қатими қатига қалбларини қўшиб, “Зира”, “Инжиқ”, “Куёш”, “Хумо” каби эликдан ортиқ дўппи турларини тикишади.

СУРАТДА: чустлик дўппидўзлар — Нилуфар ва Барно Қосимова.

Ушбу сонда:

«Энг улуг, энг азиз» танлови журналистларни чорлайди	2
Бўстонлиқнинг талбирли бекалари	2
«Ташаббус»чи йигит ёхуд уч авлод кўргазмаси	3
«Хилол» неча кунлик ойни билдиради?	4
«Оилавий бизнес» фош этилди	5
Экологик тарбия ҳаминча зарур	5
«Болани алдаш осон» деганлар янглишади	6
Хорижлик куёвнинг хурмача қилиги	7
Муҳаббатни саломатликдан устун қўйган келин	7
Жаҳон чемпионатига куръа ташланди	8
Рус хоккейчилари яна медалдан куруқ қолишди	8
Васиятнома қолдирилмаган бўлса	8

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

СУРАТДА: Уйчи туманидаги “Машат соҳибкори” фермер хўжалиги раҳбари Тохиржон ИСМАТУЛЛАЕВ бу йил ҳам пахта ва ғалладан мўл ҳосил олиб, юзлари ёруғ бўлишига ишонади.

Азалдан водийликлар деҳқончилик, зироатчилик бобида маълуму машҳур. Айниқса, Наманган вилоятининг Уйчи туманидаги Машат қишлоғи аҳли ер билан тиллашишда ўзига хос мактаб яратган, десак янглишмаймиз.

Соҳада катта тажрибага эга Тохиржон Исматуллаев раҳбарлигидаги “Машат соҳибкори” фермер хўжалиги 56 гектар майдонда деҳқончилик қилмоқда. Хўжаликнинг 25 нафар аъзоси ҳалол пешона тери эвазига етиштираётган пахта, ғалла экинлари бугунги кунда кўзларни қувнатади.

— Энг муҳими, заҳматли меҳнатлари ортидан роҳат кўраётган оилалар сони йил сайин ортиб бораёпти, — дейди Тохиржон Исматуллаев биз билан суҳбатда. — Биз томонларда амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишларини кўрган киши ҳайратга тушади. Наманган шаҳридаги ўзгаришлар ўз йўлига, лекин бизнинг Машатга ўхшаган қишлоқларни бир айланиб кўринг. Одамлар мустақиллиқнинг туб моҳиятини, яъни эркинликнинг нақадар улуг неъмат эканини ўз ҳаётларида кўришяпти. Ҳалол ишлаган инсон тўқ, фаровон умр кечирипти. Шу билан бирга даромадга яраша буромад ҳам чакимас. Ҳозир ишонсангиз, ҳар бир уйда битта-иккитадан машина бор, тўй-томоша қилишяпти, чиройли иморатлар солишяпти. Буларнинг бари истиқлол шарофати-да!

Турғунбек МАҲКАМОВ олган суратлар.
Наманган вилояти.

“ОБУНА — 2011”

Якка обуначиларга — 176,
Ташкилотларга — 177

«ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ»

журналистика соҳасида республика танлови

Ўзбекистон Республикаси ўзининг давлат мустақиллигини қўлга киритган буюқ тарихий сана — 1 сентябрь халқимизнинг ижтимоий-сиёсий, маънавий ҳаётида бекиёс ўрин тутадиган, ҳар йили энг улуғ, энг азиз байрам сифатида катта шоду хуррамлик билан нишонланадиган кутлуг айём. Бу йил халқимиз Ватанимиз тарихидаги кутлуг сана — мамлакатимиз миллий мустақиллигининг йигирма йиллигини банд руҳ ва кўтаринки кайфият билан кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқда. Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги ва Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий теле-радиокомпанияси, Республика "Тасвирий ойина" ижодий уюшмаси, Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси, Мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди билан ҳамкорликда мамлакатимиз, халқимиз ҳаётидаги катта тарихий ва шонли воқеа — Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг йигирма йиллиги бағишлаб журналистика соҳасида "Энг улуғ, энг азиз" республика танловини эълон қилади.

Танловга тақдим этиладиган журналистик материалларда "Буюқ ва муқаддасан, мустақил Ватан!" деган гоя мустақиллик биз учун энг буюқ ва энг азиз қадрият экани, мустақиллиكنинг ўтган йигирма йили мобайнида мамлакатимизда ҳуқуқий демократик давлат, эркин фуқаролик жамиятини барпо этиш, иқтисодийтимизни бозор муносабатларига ўтказиш ва ривожланган давлатлар қаторидан жой олиш, бунёдкорлик ишлари, ижтимоий ҳаёт, маънавият ва маърифат соҳасида эришилган улкан ютуқ ва натижаларимиз, Ватанимизнинг салоҳияти ва қудрати, унинг халқаро майдондаги нуфузи тобора юксалиб бораётгани, туб ислохотларнинг моҳияти ва аҳамияти чуқур таҳлил этилган ва ҳар томонлама очиб берилган бўлиши керак.

"Энг улуғ, энг азиз" танлови оммавий ахборот воситаларининг куйидаги соҳалари бўйича ўтказилади:

- матбуот (1-, 2-, 3-ўрин);
- телевидение (1-, 2-, 3-ўрин);
- радио (1-, 2-, 3-ўрин);

— интернет-журналистика, фото ва дизайн ишлари (1-, 2-, 3-ўрин).

Бундан ташқари, юқоридаги соҳаларнинг ҳар биттаси бўйича иккитадан рағбатлантирувчи мукофотлар ҳам таъсис этилган.

Танловга тақдим этиладиган ижодий ишларга куйидаги ҳужжатлар илова қилиниши лозим:

- муаллиф ва унинг профессионал фаолияти тўғрисида қисқача маълумот;
- муаллифнинг паспорти нусхаси;
- иш жойидан тавсиянома;
- муаллифнинг манзили ва боғланиш телефонлари.

Танловга 2010 йилнинг 1 августидан 2011 йилнинг 1 августигача бўлган даврда газета-журналлар ва интернет нашрларида эълон қилинган мақолалар, радио ва телевидение каналларида эфирга узатилган материаллар жорий йилнинг 1 августигача қабул қилинади.

Танлов ғолиблари Ватанимиз мустақиллигининг йигирма йиллик байрами арафасида мукофотланадилар ва уларнинг рўйхати матбуотда эълон қилинади.

"Энг улуғ, энг азиз" республика танловини ўтказиш билан боғлиқ сарф-харажатлар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларни ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат Фондининг молиявий кўмағида амалга оширилади.

Ижодий ишлар "Энг улуғ, энг азиз" танловига деб кўрсатилган ҳолда куйидаги манзилга юборилиши лозим:

100129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30.
Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси
Телефонлар: 244-64-61; 244-64-62; 244-37-87
www.journalist.uz

Ҳар ишда ҳамфикр, ҳамнафас

Тошкент вилоятининг Бўстонлиқ тумани Жаҳонбод қишлоқ фуқаролар йиғини маслаҳатчиси Гулсара Норметова бошчилигидаги фаоллар учун бу ҳудудда яшовчи кекса, ногирон, ёши улуғ инсонларни йўқлаш анънага айланган. Уларнинг беминнат ташрифидан суюнган кексалар улуғ истиқлол туфайли юртимизда рўй бераётган улкан ўзгаришлар, Юртбошимиз ва ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган ғамхўрлик, меҳроқибатга йўғрилган хайрли ишларни чин юракдан эътироф этишади.

— 2005 йилдан буён маслаҳатчи вазифасида ишлаб келаяпман. Маҳалламиз аҳли иноқ, бир-бирига меҳрибон, — дейди Гулсара Норметова. — Лекин ҳеч қачон бировга қилаётган яхшиликларини миннат қилишмайди, уйларидаги майда-чуйда гап-сўзларни кўчага олиб чиқишмайди. Оддий бир мисол айтигин, Зарогул Бардинованинг икки нафар фарзанди бор. Қайнотаси кўзи охиш, қайнонасининг ҳам соғлиги яхши бўлмагани туфайли уларнинг барча хизматларини келини бажаради. Оила бошлиғи Бахтиёржон эрта-ю кеч тирикчилик ташвиши билан банд. Ҳам рўзгор, ҳам фарзандлар ташвиши, қолаверса, кекса қайнона-қайнотасига қараш, уларни парваришlash ҳам шу Зарогулнинг зиммасида. Бирор марта уни чарчадим ёки қийналиб кетдим, деб нолиганини эшитмадим. Ёки, яна бир ибратли

воқеа, маҳалладошимиз Шоирахон Соибованинг қайнонаси оламдан ўтгач, турмуш ўртоғи касалланиб қолди. Кекса қайнотасининг хизматини қилиш шу аёлнинг зиммасида. Ёки Фанимат Жумаевани олайлик. У ҳам аломат келин. Ўзим ҳам 6 фарзандни тарбиялаб вояга етказдим. Масъулиятли ишда банд бўлсам-да, болаларим тарбиясини биринчи ўринга қўйдим...

МАҲАЛЛА МАСЛАҲАТЧИСИ

Минг афсуски, ҳамма оилаларда ҳам оддий инсоний ўзаро ҳурмат ва меҳроқибат ҳукмрон десак янглишамиз. Кўпчица оилавий муаммоларни ўрганаётганимизда, баъзи ёш келинчакларнинг эрни ҳурмат қилиш, кекса қайнона-қайнотасига меҳр-муруват кўрсатиш каби оддий ахлоқ қоидаларини билмасликлар туфайли низо келиб чиқаётганига гувоҳ бўлдим. Бундай камчиликларни бартараф этиш учун ёш қизларимизни оилага тайёрлаш, рўзгор юмушларига ўргатиш мақсадида туман хотин-қизлар кўмитаси билан ҳамкор-

ликда маҳалламизда турли тадбирлар уюштириб турамыз.

Яна бир эътиборли жиҳати, Жаҳонбод қишлоқ фуқаролар йиғини фаоллари хотин-қизларни оилавий спортга жалб қилишни қўчайтиришмоқда. 2010 йилда туманда бўлиб ўтган спорт мусобақасида Фанимат Жумаева ҳамда Ўғилжон Саримсоқовалар энг юқори натижаларга эришишди. Яқинда 44-умумтаълим мактабида маҳалла қизлари ўртасида бўлиб ўтган арқон тортиш, тўрға тўп ташлаш беллашуви ҳам жуда қизиқарли ва ҳаяжонли кечди. — Қишлоғимиздаги 2543 нафар аҳолининг 1224 нафарини аёллар ташкил этади, — дейди Қишлоқ врачлик пункти ҳамшираси Раҳима Тошметова. — Хотин-қизлар сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш доимий назоратимизда. Гулсара опа билан биргаликда ҳар 4-5 кунда хонадонларга кириб, уй бекалари билан суҳбатлашамиз. Бордию, бирортаси соғлигидан шикоят қилиб келса, тиббий ёрдам, маслаҳатлар берамиз. Ҳозирча 16 нафар ҳомиладор аёлларимиз доимий назоратимизда.

Дарҳақиқат, ҳудудда тиббий-ижтимоий патронаж хизмат кўрсатиш ишлари ҳам кенг йўлга қўйилган. Туман соғлиқни сақлаш бошқармаси, тиббиёт бирлашмаси, репродуктив саломатлик, скрининг марказлари билан ҳамкорликда "Соғлом она — соғлом бола" гоясини амалга ошириш бўйича ҳам тадбирлар, суҳбатлар ўтказиб келинмоқда. Бу эса маҳалла маслаҳатчиси деган масъулиятли вазифани шараф билан уйдалаб келаётган Гулсара Норметовадек фаол аёлларни янада руҳлантириши табиий.

Нигора РАХМОНОВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.

ШУ СОНГА ХАБАРЛАР

Ғолиблар тақдирланди

Адлия вазирлиги томонидан анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган «Ҳуқуқ билим-донлари», «Ёш ҳуқуқшунослар», «Балли ҳуқуқшунослар» каби кўрик-танловлар ёшларнинг ҳуқуқий саводхонлигини юксалтириш билан биргаликда уларнинг ижтимоий фаоллигини оширишда ҳам алоҳида аҳамиятга эга бўлмоқда.

Яқинда Наманганда яқунланган «Балли ҳуқуқшунослар — 2011» кўрик-танловининг республика босқичи ҳуқуқ соҳасига ихтисослашган ўқув юртларида таҳсил олаётган истеъдодли ёшларни аниқлашда ўзига хос синовга айланди. Ўзтиборли жиҳати, ушбу танловда иштирок этган ТДЮИ, ЎзМУ, НамДУ, ЖИДУ жамоалари орасидан тўрт нафар ба-

калавр ва магистратура йўналиши бўйича битирувчиларнинг танлов асосида адлия идораларига ишга қабул қилиш учун захирага олинганлиги диққатга сазовор бўлди дейиш мумкин.

Маъзур тадбир доирасида «Туркистон» саъроида бўлиб ўтган «Мен буюқ ва муқаддас Ватан фарзандиман» мавзусидаги байрам тадбирида ёшлар эришган қувончли ютуқлар эътироф этилиб, барча лойиҳаларда ғолиб бўлган жамоалар ўз иқтидорларини яна бир бор намойиш этиш имониятига эга бўлишди. Айниқса, бу кўриқнинг янги кашфиёти сифатида тан олинган Сирдарё вилояти Янгиер шаҳридаги академик лицей ўқувчилари томонидан тайёрланган бадий чизишлар кўпчиликлда катта таассурот қолдирди.

Тадбир якунида Адлия вазирлиги ҳамда Тошкент шаҳар адлия бошқармаси томонидан ҳар бир иштирокчига эсдалик совғалари ва фахрий ёрликлар топширилди.

Ўз мухбиримиз.

Бекободда байрам шукуҳи

Кончилар-металлурглр манзили саналган Бекобод ва Олмалик шаҳарлари аҳолиси ҳар йили ажойиб бир санани орзиқиб кутишади. "Ўзбекистон металлургия комбинати" ҳамда "Бекободцемент" корхоналари жамоалари ўзларининг касб байрамлари — Ўзбекистон Республикаси кончилиги ва металлургия саноати ходимлари кунини ўзгача

руҳда кутиб олдилар. Машҳур эстрада юлдузлари иштирокида тайёрланган концерт дастури, спортнинг футбол, шахмат ва яна бошқа турлари бўйича ўтказилган мусобақалар, хуллас, ранг-баранг байрам тантаналари ҳаммани ҳушнуд этди.

Тадбир доирасида халқимиз фаровонлиги, мамлакатимиз иқтисодиёти тараққиётига муносиб улуш қўшиб келаётган кон-металлургия саноати ходимларига байрам муносабати билан ташкилотчилар томонидан фахрий ёрликлар, пул мукофоти ва қimmatбахо совғалар улашилди.

Турдикул НОРМАТОВ,
Тошкент вилояти.

Азал-азалдан миллий хунармандчилик халқимизнинг бой маънавий қадриятларини асраб қолиш, шунингдек, турмуш фаровонлигини ошириш йўлида муҳим омиб бўлиб хизмат қилган. Шу маънода айни истиқлол йилларида бу соҳанинг қулоқчилик, косибчилик, касаначилик, каштачилик, хуллас, ўнлаб қирралари бевосита Президентимиз ҳамда ҳукуматимиз томонидан қўллаб-қувватланганлиги боис янада тараққий этди, ривожланди.

Эзгуликлар эш бўлган гўша

Тошкент вилоятининг Оққўрғон туманида ҳам бу борада қатор хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Энг қувончлиси, кейинги беш-олти йил орасида туман ижтимоий-сиёсий ҳаётида хотин-қизларнинг ўрни янада фаоллашганлиги кузатишмоқда. Улар учун янги иш ўринларини очиш, касаначиликни ривожлантиришга жиддий эътибор қаратиляпти.

— Бугунги кунда туманимиз миқёсида салкам юз мингга яқин аҳоли истиқомат қилаётган бўлса, уларнинг тенг ярмини хотин-қизлар ташкил этади, — дейди **Оққўрғон туман ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Гулнора Абдуназимова**. — Турли соҳаларда эркалар билан баб-баравар юртимиз фаровонлигини, тинчлик-осойишталигини, бир сўз билан айтганда, оилалар барқарорлигини таъминлашда ўзига хос барометр вазифасини ўтаётган аёлларимизнинг ўрни ва нуфузи ортаётгани улар зиммасига янада улкан вазифаларни юклямоқда.

Бир неча йилдан бери анъанавий суратда Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси

ни ҳам анча руҳлантириб юборди. Шунинг учун худди ана шундай номда савдо ярмаркасининг Оққўрғонда ҳам уюштирилаётгани бежиз эмас. Унда 30 дан ортиқ қўли гул хунарманд орасингиларимиз ўз маҳсулотларини намойиш этиб, кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлди.

Ҳамроҳларимиздан бири бизга туманинг энг фаол аёлларидан бири дея Шарофат опа Сойибназаровани таништирдик. Табиатан бир сўзли, шижоатли ва ўз навбатида ишнинг кўзини билладиган опа айни пайтда етти хазинанинг бири сифатида эъти-

варишлаётган Шарофат опанинг орзу-ниятлари бир дунё. — 35 йил давомида қишлоқ ҳўжалиги соҳасида хизмат қилган турмуш ўртоғим 50 гектар ер олиб, фермерчилик қилган эди. Шу ора-

да у киши хасталикка чалиниб қолди. Нима қилиш керак, қараб турмайман-ку ахир, охири фарзандларим билан бамаслаҳат дадалари бошлаган хайрли ишларни давом эттириш учун "Асадбек Сарвиноз" балиқчилик ҳўжалигини очдик. Утган йилдан бошлаб оққўрғонликлар дастурхонига ана шу бебаҳо маҳсулотни тортиқ этдик.

Шарофат опанинг ишбилармонлигини кўриб кўпчиликнинг ҳаваси келади. Унинг ташаббуси билан ўнлаб одамлар иш билан таъминланди. Келгусидаги ниятлари эса янада катта: икки гек-

Асли касби ўқитувчи бўлган Маҳмуда Мирзаева тумандаги "Бирлик" маҳалласида раиса. 2362 нафар аҳоли яшайдиган гўшанинг катта кичиги опани чин дилдан ҳурмат қилади, эъзозлайди.

ЖАМИЯТ ВА АЁЛ

яшаётганини билиш учун биринчи навбатда янги қурилаган оилалар сони ҳисобланаётган экан.

— Ҳозиргача туманимиз миқёсида оладиган бўлсак, 307 та расмий никоҳ қайд этилиб, 614 нафар йигит-қизларимиз оила қуришди, — дейди туман ФХД

— Оила рамзий ибора билан айтганда, "митти ватан" асида, — дейди Маҳмуда опа биз билан суҳбатда. — Кимлигимиздан қатъи назар, ҳар биримиз шу маҳалланинг кичкина бир бўлагимиз. Истаимизми, йўқми, шу ҳудуднинг қувончи ва ташвишига шерикмиз. Шундай экан, ҳеч ким "Мен ўз билганимча яшайман, истасам данғиллама тўй қиламан, ўғлимнинг никоҳ тўйида ўнта "Мерседес" қаторлашиб туради" дея ўзбошимчилик қилишга ҳаққи йўқ. Кенгашли тўй тарқамас, деганларидек, ҳозир ҳар бир тантана ва маросимларни кўнгилдагидек ўтказаямиз. Бошқа маҳаллалар бизга ҳавас қилаяпти.

Туман хотин-қизлар кўмитаси раиси Гулнора Абдуназимова билан кечган қисқагина мулоқотимизда ҳам ўз оиласида, ҳам жамият фаолиятида жонқуярлик қилаётган аёллар рўйхатида салкам ўттиз йилдан бери банк соҳасида беминнат хизмат қилаётган Ноила опа Ахунбекова, туман тиббиёт бирлашмаси гинекология бўлими мудир Муяссар Алимбетоваларнинг ҳам номи фахр билан тилга олинди.

Дарвоқе, келинги вақтда эл-улус орасида қизиқ бир одат анъана тусига кирмоқда: яъни ҳар бир ҳудуд аҳолисининг тўқ ва фаровон

бўлими мудир Мунаввар Саид-аъламова. — Ҳақли савол туғилади, ҳўш, бу рақамлар озми ёки кўпми, деган. Бу кишини қувонтирадиган рақамлар албатта. Яна бир ижобий ҳолатни алоҳида қайд этишни истардим, бугунги кунга келиб, аҳолининг асосий қисми фарзандларининг соғлом, бахтли оила қуришлари учун ўзлари ташаббус кўрсатиб, ҳузуригимизга келишяпти. Яъни ёшлар тиббий кўрикдан ўтсин, норасмий никоҳни қайд этманг, ажралиш учун ариза ёзаётганларни ўзимиз яраштира-сак, нима дейсиз, деган мазмунда муурожаатлар бўлаётгани — халқимизнинг ҳуқуқий маданияти, маънавий онги ўсаётганини англатади.

...ФХД бўлимидан чиқаёт-сак, кечагина дунёга келган чақалоққа туғилганлик ҳақида гувоҳнома ёздирш учун келган ёш оталардан бири Дилором опанинг ҳузурига шошилиб кириб келди. Янги меҳмон номига битилган гувоҳнома рақамига кўзимиз тушди: 655! Биз ҳам юртимизнинг ҳар бир хонадонига ана шундай қувончли рақамлар яхшилик ва эзгуликлар ула-шишига тилақдошимиз.

Нигора ЎРОЛОВА,
Тошкент вилояти.

билан пойтахтимизда ўтказиб келинаётган "Қўли гулдир ўзбек аёли..." деб номланган кўргазма-савдо туман хотин-қизлари-

роф этилган балиқчилик билан шуғулланаётган экан. 12 гектар майдондаги сув ҳавзасида беш хил турдаги балиқларни пар-

тарлик майдонда сув ҳавзаси қуриб, балиқ уруғларини шу ернинг ўзида кўпайтирмоқчи, бир гектар жойда боғ яратмоқчи...

ЭРТАМИЗ ЭҒАЛАРИ

"Ташаббус" кашфиёти

Оддий ёғочни санъат асарига айлантириш учун биргина истеъдоднинг ўзи камлик қилади. Яна қанча йиллаб устозлардан хунари сирларини ўрганиш, тер тўкиб ўз устида ишлаш керак. Анвар Маликовнинг бу борада омади чопган: ахир, у машҳур рассом Малик Набиевнинг набираси, отаси Хусан Набиев эса наққошлик бўйича биринчи усто-този бўлади.

Ёш хунарманд Тошкент наққошлик мактаби аъёналарини давом эттириш билан бирга, ўзидан ҳам нималардир қўшишга ҳаракат қилади. Шу боис, ҳар бир ишида муаллифнинг услуби яққол кўзга ташланиб туради.

— Ишни бошлашдан аввал гоёянинг бир қисмини ҳаялда пишитиб оламан, — дейди у. — Қолгани иш жараёнида бўлаверад. Ёғочга нақш фақат бир марта ўйилиши мумкин. Кичик бир хатолик ҳам асарингизни барбод қилиши ҳеч гап эмас.

Анвар Маликов ўз ишига баҳо беришга одатланмаган. Шундай бўлса-да, асарлари юксак эътирофларга сазовор

бўлган. Туркия ва Россияда ўтказилган халқаро кўргазмаларда катнашиб, асрий анъаналаримизни намойиш этиб келган. 2008 йили ёш хунарманд Ўзбекистон Президенти соврини учун анъанавий равишда ўтказиладиган "Ташаббус" кўрик-танловининг республика босқичида 2-ўринни эгаллади. Бу йил эса "Энг яхши хунарманд" йўналишида ғолиб бўлди. Қувонарлиси, 17 февраль куни Миллий санъат марказида уч авлод — бобоси, отаси ва ўзининг кўргазмаси бўлиб ўтди.

— Мамлакатимизда ёшларнинг ҳар томонлама қўллаб-қувватланаётганидан мамнунман, — дейди истеъдодли наққош Анвар Маликов. — Иқтисодий ҳолдан унутили фойдаланган ларда, соҳам бўйича уста даражасига кўтарилиб, мамлакатимизнинг бой маданияти, хунармандчилик анъаналарини бутун дунёга танитиш ниятидаман.

Феруза НАБИЕВА,
ЎзДЖТУ талабаси.

СОЛИҚ ФАОЛИЯТИ

Ноқонуний фаолиятга йўл қўйилмайди

Аваллари эсласангиз, биргина пойтахтимиз мисолида оладиган бўлсак, дуч келган жойда алкоғолли маҳсулотлар билан савдо қилувчи дўконлар фаолият кўрсатди. Бу эса юртдошларимизнинг маънавий дунёсига салбий таъсир кўрсатмасдан қолмасди.

Мамлакатимиз Президентининг 2007 йил 16 мартдаги "Алкоғолли маҳсулотлар билан чакана савдо қилишни янада тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори бу борада олиб борилаётган жиддий ислохотларни янада қучайтириш лозимлигини кўрсатди. Шу ўринда маъжур қарорда белгилаб берилган долзарб вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Яқкасарой туман давлат солиқ инспекцияси ходимлари ҳам қатор тадбирларни амалга оширишмоқда. Жумладан, туманимиз ҳудудидаги 17 та чакана савдо корхоналарига қарашли шохбачалар ҳамда 102 та умумий овқатланиш корхоналарига алкоғол маҳсулотлари билан савдо-сотик қилиш ҳуқуқи берилган бўлса, уларнинг барчаси мавжуд қонун-қоидаларга қатъий амал қилган ҳолда фаолият юритиб келаяпти.

Афсуски, гуруҳ қурмасиз бўлмайди, деганларидек, нафси ҳақалак отган айрим тижоратчилар ноқонуний йўллар орқали спиртли ичимликларни сотиш ҳолатлари ҳам учраб турибди. Масалан, жорий йилнинг май ойига қадар ўтказилган текширишлар давомида тўртта ҳолатда умумий қиймати 280,8 минг сўмлик спиртли маҳсулотлар далилий ашё сифатида олиб қўйилиб, қонунбузарларга нисбатан молиявий жарималар қўлланилди.

Эргаш БОБОЖОНОВ,
Тошкент шаҳар, Яқкасарой туман ДСИ
бош давлат солиқ инспектори.

— Телевизорда ўзим тенги ёшларнинг барча соҳаларда эришган муваффақиятларини кўрсам, жуда ҳавасим келарди, — дейди анъанавий тарзда ўтказиладиган "Тасвирий санъат ҳафталиги"нинг вилоят босқичида амалий санъат йўналиши бўйича совриндор бўлган Нурота касб-хунар коллежининг ҳуқуқшунослик факультети I-босқич ўқувчиси Сарвиноз Шакарова. — Ушбу нуфузли беллашув бизларга ўз иқтисодимизни намоён этишимиз учун янада кўпроқ изланишимиз лозимлигини кўрсатди. Насиб этса, кўҳна Нурота заминидан асрлар давомида сақланиб қолган миллий хунармандчилик анъаналарига мос ҳолда тикаётган ишларимни намойиш этишни режалаштирдим.

Убайдулла РАХИМБЕРДИЕВ

Бугунги суҳбатдошимиз эзуликни, айниқса, баркамол авлод тарбияси йўлида фидойилик кўрсатмоқни ўзининг оддий ҳаёт тарзига айлантирган ва, табиийки, бундан заррача мактанмайдиган оддий инсон — Қашқадарё вилояти Яққабғ туманидаги 33-умумтаълим мактабида ўзбек тили ва адабиёт фанидан ёшларга сабоқ берган (айни пайтда пенсияда) Дилором Раҳмонова бўлади. Айнан шу соддалик қахрамонимизни халқ мураббийси — Ўзбекистон халқ ўқитувчиси (1995) даражасига олиб чиқди. Муаллиманинг замон, ёшлар, устоз-шогирд муносабатлари ҳақидаги самимий фикр-мулоҳазалари кўпчилики қизиқтиради, деб умид қиламиз.

ТАЪЛИМ ФИДОЙИЛАРИ

Ҳаёт сабоқлари давом этаётир

— Дилором опа, биласиз, Юртбошимиз устоз ва мураббийларнинг заҳматли меҳнатига юксак баҳо бериб, уларнинг зиммасидаги масъулиятли вазифалар ҳақида тўхталиб, ўқитувчиликнинг нони қаттиқлигига алоҳида ургу берган. Шу маънода сиз оила ва мактаб ўртасидаги кўприкни қандай кура олгансиз?

— Иккита фарзанд кўргач, рўзгоримиз алоҳида бўлди. Эрталаб катта чойнакка чой дамлаб, дастурхонни тузаб кетардим. Тушликкача мактабга бориб келадиган икки фарзандим овқатни бизсиз ейишган. Раҳматли қайнонам "Қачон сизларникига келсам, дастурхон очик", дердилар. Уйимизга узоқ-яқиндан келган меҳмонларнинг бари мени мактабдан топишган. Ўқитувчиликни оиладан устун қўйганим яхшими-ёмонми, ўшанда билмаганман. Мен учун мактаб ҳаётмамот масаласи эди. Ҳатто танаффусда ҳам болалардан бўшамасдик: дарс, машгулотлар, тўғарак ишлари, турли тадбирлар, хуллас, ҳаммасига улгуришга интилардим. Шундай вазиятда ҳам ўқитувчиликни қийиллатдимми-йўқми, деб ўйлаб кўрмаганман. Бу балким хатомдир...

Қасбимга меҳрим баланд, унинг афзал томонларини исботлашим ҳам мумкин. Мактабнинг шовқин-сурони, болаларнинг шўхликларига шунчалик кўникиб кетган эканманки, бирор ташкилотга бориб қолсам, оёйишталик, жиддийликдан ўзимни нокулай ҳис қилардим. Синфга кирганимдаёқ 30 нафар ўқувчининг менга бўлган интилишига ўрганганман, шу боис, ҳар қандай даврдан жўшқинлик, болалик, ҳозиржавобликни кидира бошлайман. Мактабда 500 нафар ўқувчи бор дегани бу — 500 та орзу, 500 та қувонч дегани-да! Болалардаги бегуборлик, соддалик, ғам-ташвишни билмаслик каби тоза тўғуллар ўқитувчиларга ҳам ўттиши керак экан. Ана шундагина устозлар ўқувчиларга кўпроқ меҳр беради, деб ўйлайман.

— Ҳозирги болаларнинг тилини топиш қийин, замонга қараб улар ҳам ўзгариб кетаяпти, деган гаплар кулоқча чалиниб қолади...

— Бугунги ёшларни бўлар-бўлмасга танқид қилиб, ёмонлайдиганларни унчалик ёқтирмайман. Ҳақиқатан ҳам, ёшлар ўзлари яшаётган замонага мослашишлари керак-ку! Тўғрими? Ахир эслайлик, бир пайтлар биздан ҳам катталарнинг кўнгли тўлмаган. Истиқлол фар-

зандларининг тез улғаяётгани, ақл ва тафаккур даражаси ўсаётгани қувонарли. Лекин афсуски, одоб-ахлоқ тушуinchалари, айниқса, миллий қадриятларни эъозлаш масаласида баъзан оқсаётган жойлари ҳам бор. Болаларнинг ҳаддан ташқари телефон ва интернет деган янги аср "мўъжиза"ларига боғланиб қолаётганидан ташвишдаман. Ўқитувчи ана шу оламда юз бераётган яхши-ёмон гапларни ўқувчидан олдин эшитиши ва ундан устун туриши керак. Ҳар бир туманда янги-янги компьютер хоналари очилапти, бола у ерда 5 соат ўтирса ҳам безор бўлмайди. Компьютер тармоғидаги тезлик, ранг-баранглик каби ўсмирларни ўзига маҳлиё қилувчи жиҳатлар ўқитувчида ҳам бўлсин. Беайб — парвардигор. Боланинг қусур-камчиликларига жавобан жahl қилмай, уни мулоимлик билан тўғри йўлга етаклайдиган, тез фикрлайдиган муаллим бўлишни ўйлайлик. Ҳозирги ёшлар анча мослашувчанлиги билан ажралиб туради ва биз уларнинг психологиясини кўпроқ ўрганишимиз керак. Шундагина ёшлар каторида юра оламиз.

— Ўзингизни шу талабларга жавоб бераман, деб ўйлайсизми?

— Бунни мен баҳолай олмайман. Ўттиз йил ўқитувчилик қилган бўлсам, ундан кўра 10 та шеър ёзганим яхши, деган ҳаёлга борган вақтларим ҳам бўлган. Ҳаётнинг ўзи қайси йўл энг мақ-

бул эканини кўрсатиб берди. Яхши ўқитувчи бўлсаммикан ёки яхши ижодкор бўлиш кўлимдан келармикан, деган жумбоқ ўз-ўзидан ечимини топди. Президентиимиз фармонларига биноан "Ўзбекистон халқ ўқитувчиси" деган шарафли унвонни олгач, сергак тортидим: ана шу юксак мукофотга лойиқ топилаганим учун ўз устимда кўпроқ ишлашим, буни оқлашим кераклигини чуқур англаб етдим.

— Мураббийлик нима?

— Ҳар нарсадан яхши томонини излаш. Масалан, ўзимдан қиёс, ҳаётим давомида бирорта бола билан тескари бўлмаганман. Чунки ёмон деган ўқувчинингизнинг ҳам яхши қалби бор. Унинг ибратли томонини топишга эринмаслик, бундан зерикмаслик керак. Нотўғри хатти-ҳаракатини тақиклашдан кўра уни жалб этиш, ёмон қусурлардан узоқлаштириш чорасини кўринг. "Фалон канални кўрма!", "Телефонни қўй!" дейишнинг фойдаси йўқ. Бақирши одобсизлик саналишини ота-оналаримизнинг ўзи тушуниб олсин.

Бугун мени ўйлантирадиган муаммолардан яна бири айрим ота-оналардаги бепарволик, бепарқлик. Катталар фарзанд тарбиясида иштирак этишдан, ўз бурчларини бажаришдан қочишга интилишаяпти. Масалан, оддий мактаб ўқитувчиси ўтадиган дарсни ўргатиш, уй вазифасини тайёрлаш учун болани репетиторга беришнинг нима кераги бор? Ота-она фарзанди билан қадамба-қадам юришдан эринмаслиги керак. Шароит яратиб бериш бир томон, болага вақт, эътибор ажратиш бошқа нарсас. Ўқувчи ўқитувчисини онасидан устун кўрдими, бу мураббийнинг ютуғи, онанинг эса мағлубиятидир.

— Бугунги ёшларнинг қайси томонлари сизга ёқди?

— Ёшлар кўпқиррали, билимдон, интеллектуал савияси ҳар томонлама баланд, тушунчаси кенг. Авваллари тенгдошларимга "Беш-ун йилдан кейин метрога қавуш ечиб кирадиган одам бўлиб қолмайлик", дердим ҳазиллашиб. Ҳозир ана шу вақт етиб келганга ўхшайди. Компьютер саводхонлигини эгалламаганимдан афсусдаман. Чунки ҳозир уйданман-у, лекин ўқувчиларим тақдирига бўлган қизиқиш кўнглимнинг бир четиди ҳамон мени безовта қилади.

— Ўқитувчилик машаққатли касб. Ўз фарзандларингиз тарбиясида ҳам сабрли, мулоиммисиз?

— Ўқувчиларимдан нимани талаб қилган бўлсам, беш нафар фарзандимга ҳам шундай муносабатда бўлдим. Беш қўл баробар эмас. Қайси бири илмга чанқоқ бўлса, шунисига кўпроқ қайишганман. Лекин бу билан бошқаларига эътибор бермаганман демоқчи эмасман. Ахир, онаман-ку мен, ҳаммасини бир кўзда кўраман. Энг муҳими, фарзандларим ҳаётда аста-секин ўз ўринларини топишаяпти. Бешовидан учтаси олий маълумотли. Аввал болаларим тақдири ҳақида кўпроқ қайғурган бўлсам, бугун невараларим келажагини ўйлаяпман. Демак, Ҳаёт аталмиш мактабда сабоқлар давом этаётир.

"Оила ва жамият" муҳбири
Гулгун УСМОНОВА
суҳбатлашди.

ЖУВОЛДИЗ — тилимизда халта, қоп тикадиган игнага "жуводдиз" дейилади. Бироқ бу игна оддийсидан анча катталиги, йўғонлиги, эгиклиги билан фарқ қилади. Бу сўз халқ тилида ҳам, адабий асарларимизда ҳам тез-тез учраб туради.

Ўқтам... супачада ўтириб, жуводдиз билан йиртиқ қоп-қанорларни тикаётган кампир қойига келди.

Ойбек

Сўнгра латтага ўралган иккита жуводдизни ердан олиб, иккаласини теракка сандди.

Миркарим Осим

КОМБАЙН — бу сўзнинг туб илдизи инглиз тилида "бирлаштирмак", "бирга қўшиш" деган маънони билдиради. Бунга "комбайн" бир неча машинанинг ишини бир йўла, бирданига бажариши сабаб бўлган. Яъни унинг таркибида бир неча машина фаолияти қўшилган.

Узоқдан галла ўраётган комбайннинг овози эшитилиб турарди.

Газетадан

КАДОК — бу сўз тилимизда бир неча маънони англатади. "Қадоқ" сўзининг дастлабки маъноси қадимги оғирлик ўлчовини билдириб, бу ўлчов 1 фунтга, яъни 409,512 граммга тенг бўлган.

Афанди ишонмай, мушугини тортиб кўрса, тўрт қадоқ чиқибди.

Латифадан

Шунингдек, "қадоқ" сўзининг чега, ямоқ маъноси ҳам бор.

Битта қадоқ билан бутун бўладиган ликопча...

Журналдан

"Қадоқ" сўзининг учинчи маъноси қўл ё оёқ қафтларидаги қавариқлардир.

Вали ака... кўлининг қадоқлари озор беришдан кўрқайтгандек, хотинининг пешонасини авайлаб силади.

Мирзакалон Исмоилий

Бу сўзнинг тўртинчи маъноси қорғоз ёки бошқа нарсасга жойлаб маҳкамланган маълум миқдордаги чой ёки қандни ифодалайди. **Қадоқ чой. Қадоқ қанд.**

ҲИЛОЛ — тилимизда фаол қўлланадиган бу сўзнинг туб илдизи "қўринди" деган маънони англатиб, янги ойнинг қўриниши билан боғлиқ бўлган. Умуман, "ҳилол" сўзи янги чиққан уч кунлик ойга нисбатан ишлатилади.

Ҳасад қилар экан унинг қошига ҳилол...

Туроб Тула

ЧИН-МОЧИН — қадимий манбаларимизда, мумтоз адабиётимизда бу сўз кўп қўлланилган. Аслида, "Чин-мочин" Жанубий Хитой, Тибет, Шарқий Туркистон ҳудудининг эски, тарихий манбаларда учрайдиган номидир. Шунингдек, тилимизда учрайдиган "чиний", "чинини" сўзлари ҳам "хитойга оид", "хитойга мансуб" деган маънони билдиради.

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

ҚУТЛУҒ ЁШИНИҒ МУБОРАК!

Алпомишдай чанг солган,
Бутун дунё дол қолган.
Чемпион деб ном олган
Зўрларинг бор, Ватаним.
Ийғирма ёшинг муборак!

Қирқ кокилининг ҳар банди
Ошиқлар асал-қанди.
Ойбаринидай мард, тантани
Хўрларинг бор, Ватаним.
Ийғирма ёшинг муборак!

Ҳисордан сув қўйилган,
Қумқўрғонга жийилган.
Бобтоққа уйилган
Дурларинг бор, Ватаним.
Ийғирма ёшинг муборак!

Эл қорига яраган,
Ҳавас билан қараган,
Қўш каби чарогон
Нурларинг бор, Ватаним.
Ийғирма ёшинг муборак!

Яшил белбоғ бойлаган,
Элмга ризқ айлаган,
Кўй-қўшлар жойлаган
Қирларинг бор, Ватаним.
Ийғирма ёшинг муборак!

Мустақиллик — саодат
Олоҳ берган иноят.
Ун иккита вилоят —
Устунлари бор, Ватаним.
Ийғирма ёшинг муборак!

Ватанимиз истиқлолининг 20 йиллигига

Зараутсой устиди,
Файзтепа остида,
Кампиртепа пастиди
Сирларинг бор, Ватаним.
Ийғирма ёшинг муборак!

Ҳидоятга йўловчи,
Нон-насибонг мўловчи,
Бало-қазодан қўловчи
Пирларинг бор, Ватаним.
Ийғирма ёшинг муборак!
Қутлуғ ёшинг муборак!

Расул бахти
УМИРОВ

Одамзод қандай меҳнат турини танлаётгани, табиий, техник, иқтисодий ва бошқа хавф-хатар ичра ишлайди. Бунинг оқибатида жуда кўп инсонлар ҳаётдан бевақт кўз юмадилар. Рақамларга мурожаат этадиган бўлсак, 1969–1990 йилларда табиий офатлар икки марта кўпайган, 1909 йилдан 1974 йилгача эса асабий касалликлар 24 марта ошган. Дунёда 500 миллионга яқин ногиронлар бўлиб, уларнинг бешдан бир қисми бахтсиз ҳодисалар оқибатида шу ҳолга тушиб қолган. Шундай экан, ҳаётини фаолият хавфсизлиги бугунги кунда ҳар қачонгидан ҳам долзарброк бўлиб бормоқда.

Ҳаётини фаолият хавфсизлиги – инсон ва унинг саломатлиги учун хавфсиз меҳнат шароитини таъминлашга қаратилган техникавий санитар-гигиенлик ва ҳуқуқий тадбирлар мажмуидир. Мазкур масала қадим-қадим замонлардан бери инсоният эътиборида бўлиб келган. Қўлаб

йирик олимлар ҳам бу борада жиддий бош қотиришган. Масалан, Гиппократ (мил. авв. 460–377 йй), Аристотел (мил. авв. 384–322 йй), Абу Али ибн Сино (980–1087) инсон ҳаётини фаолият хавфсизлигини таъминлаш масалаларига алоҳида диққат қаратган. XIX асрнинг иккинчи ярмидан саноатда техника ривожланиши муносабати билан бир гуруҳ олимлар (Д.П.

Никольский, А.А. Пресс, А.А. Скочинский ва б.) хавфсизлик муаммоси юзасидан жиддий изланишлар олиб боришди.

Энг аввало, инсон кадр-қимматини ҳар нарсадан бандан тутиш, қолаверса, ҳаётини фаолиятини муҳофаза қилиш тизимини янада яхшилаш давлатимиз сиёсатининг ҳам муҳим йўналишларидан биридир. Бугун олий ўқув юртимизда бакалавр талабалар «Ҳаётини фаолият хавфсизли-

ги» курсидан таълим олишмоқда. Бу эса ҳар томонлама баркамол, соғлом кадрларни тайёрлашга хизмат қилиши шубҳасиз. Республикада янгидан-янги иқтисодий ўзгаришлар рўй берётган, кенг қамровли ислохотлар давом этаётган бир пайтда мазкур масаланинг аҳамияти нечоғли эканини тасаввур этишимиз қийин эмас. Ахир, саноат ва бошқа соҳалар олдидаги муҳим талаб фақат сифатли маҳсулотлар етказиб беришгина эмас, балки ишлаб чиқариш жараёни одам учун зарарли, толиқиб ва касалликлар манбаи бўлиб қолмай, қувонч ва бахт келтирувчи фаолиятга айланиши таъминлашдан ҳам иборатдир. Бунис инсон эркин ва фаровон яшашдек эзгу мақсади-га эриша олмайд.

Зилола ТОШПҲАТОВА,
Тошкент молия институти талабаси.

бартараф этиб борилмоқда.

Инсон ҳаёти оиладан бошланади. Таъбир жоиз бўлса, одамнинг бутун ҳаёти балолигидаёқ мана шу масканда «дастурлаштирилади». Шундай экан, келажакимизнинг ҳал қилувчи кучи – ёш авлодимизнинг таълим-тарбиясини мактабдан, ҳатто боғчадан бошласак ҳам, анча йилларни йўқотган бўламиз. Ҳар бир бола тарбиясини туғилганидан оқибатига олиш эса имконсиз бўлиб, бунинг биргина йўли оилаларда ижобий муҳитни яратиш, ота-оналарни ҳам маълум маънода қайта «тарбиялаш» зарур. Шу боис соғлиқни сақлаш, адлия, ҳуқуқ-тартибот ҳодимлари, кўпни кўрган нурунийлар ва зиёлилар иштирокидаги тарғибот-ташвиқотларимизга илоҳи бори-ча кўпроқ аҳолини қамраб олишга интиляпмиз. Хусусан, оила оstonидада турган, эртага ота-она бўладиган ёшларга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Улар учун «Оиладан бошланур ҳаёт» мавзусида доимий равишда тадбирлар уюштириб, тадбирларни ёшларнинг талаб-истакларидан келиб чиққан ҳолда олиб боришга ҳаракат қилаёпмиз.

Саҳожон ЕСИМКҲОВ,
Юқори Чирчиқ тумани ДНИ нотариуси,
Ольга ЛОЧКАРЁВА,
Чирчиқ шаҳар ДНИ нотариуси.

АДЛИЯ ФАОЛИЯТИ

Вақт кутиб турмайди

Ўзини ҳурмат қилган ўзгаларни ҳам ҳурмат қилади, дейди халқимиз. Шундай экан, киши аввало, ўз қадрини билиши керак. Акс ҳолда, унинг фаровон ҳаёт кечирishi, соғ-саломат ўзоқ йиллар яшashi учун яқинлари томонидангина эмас, ҳатто мамлакат даражасида қилинаётган гамхўрликлар ҳам бесамар кетади. Шу маънода ҳукуматимиз томонидан қабул қилинаётган меъёрий ҳужжатлар ҳар биримизга тегишли эканини доимо ёдда тутишимиз лозим.

Халқимизга янги қонун, фармон ва қарорлар нима мақсадда қабул қилинаётгани, уларнинг аҳамияти, ҳар биримизнинг ҳаётимизда тугган ўрни ҳақида оддий тилда тушунтириш, давлатимиз аҳоли учун яратётган имтиёзлар ҳақида мунтазам маълумотлар бериб бориш жуда муҳим. Шу ниятда ташкил этилган тадбирларда тарғибот-ташвиқот ишларини амалга ошириш билан бирга, жойларда учраётган баъзи муаммолар ҳолатлар ҳам

«Оилавий бизнес»

Наргиза ва Тоир Самадовлар (исм-шарифлар ўзгартрилган) бир неча йилдан буён тамаки маҳсулотлари савдоси билан шуғулланиб келишган. Уларнинг навбатдаги ноқонуний ҳаракати пойтахтимизнинг Чилонзор тумани, «Тошкент» автомобиль халқа йўлидан бошланди. Айнан ўша ерда номаълум шахсдан тамаки маҳсулотлари сотиб олган шоввозлар омонат юрларни кўтарганларича Чорсу бозорига ошиқиди. Олмазор тумани, Сағбон кўчасида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари

фош этилди

томонидан шубҳали деб топилган бу икки шахс текшириб кўрилганида хавотирга тушиб қолишди. Чунки уларнинг катта-конт сумкаларида ҳеч қандай ҳужжати йўқ, тегишли мувофиқлик сертификатларисиз, Ўзбекистон акция маркалари елимланмаган 17 турдаги, жами 2.546.400 сўмлик 497 қўти тамаки маҳсулотлари борлиги аниқланди.

Текширувда мўймай даромад топишга ўрганган опа-укалар бир йилдан буён «Эски жўва» деҳқон

бозорининг қандолат расталари ёнида хорижда ишлаб чиқарилган тамаки маҳсулотлари савдоси билан қонунга хилоф тарзда шуғулланиб келгани маълум бўлди. Суд мажлисида айбига тўлиқ иқроқ бўлган қонунбузарлар жиноят кодексининг тегишли моддалари билан айбдор деб топилиб, жазага тортилди.

Азиз САИДЖОНОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚК Департаменти Тошкент шаҳар бошқармаси ВОЖАБЭОО бўлими катта инспектори.

Профессор LOLA MO'INOVA

номидаги ўқув-коррекция марказида

Фарзандингизнинг илк ёшидан ривожланишида нутқ нуқсонини ва ногиронлигини бўлса, логопедик ёрдам бериш ва ўқитиш гуруҳлари ташкил қилинди.

ЖУМЛАДАН:

- Боланинг нутқ нуқсонини ташхис қилиш;
- Болалар ва катталарда товушлар талаффузини коррекциялаш (товуш қўйиш);
- Кичик мактаб ёшидаги болаларда озғани ва ёзма нутқдаги камчиликларни коррекциялаш;
- Рухий ва нутқий ривожланишда орқада қолган болалар билан ишлаш;
- Дудуқланувчи болалар, ўсимирлар ва катталар билан машғулотлар ўтказиш;

- Тез ўқишга ўргатиш;
 - Болани мактабга ўқишга тайёрлаш;
 - Тил ўрганиш (она тили, рус тили, инглиз тили);
 - «Ўзига хос» болаларнинг ота-оналарига маслаҳат бериш;
 - Мутахассис – логопедларга маслаҳат бериш;
 - Психологик ёрдам бериш.
- Ўз фарзандларининг соғлиғига ва ҳаётига бефарқ бўлмаган ота-оналар ва барча хоҳловчиларни таклиф қиламиз.

Бизнинг манзил: Тошкент шаҳар Чехов кўчаси, 5-уй. ИИВ Маданият саройи.
Тел: 110-79-74, (+99890)900-87-81. Гувоҳнома № 004671 84ТУ

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

Энг муҳими — аҳоли хавфсизлиги

борга молиқдир.

Бу борада ҳар йил баҳор фаслида ривожланган замонавий техник тараққиётга асосланган дастур асосида фаолият юритиб келаётган Фавқуллода вазиятлар вазирлиги тизимига кирувчи хизматлар зиммасига янада масъулиятли вазифалар юкланади. Масалан, республикада ҳудудидан оқиб ўтувчи Амударё, Сирдарё, Норин, Қашқадарё, Зарафшон сингари дарёлар, катта ва кичик турдаги сув омборларининг табиий ҳолати, хавф туғдириши мумкин бўлган жойлари жиддий назорат қилинади.

Оддий мисол, мутахассисларнинг изох беришларича, Сирдарёнинг Гулистон тумани ҳудудидан ўтувчи қисмидаги 600 метрлик киргоғининг техник муҳандислик талабларига асосан мустаҳкамлаб чиқилганлиги бежиз эмас. Негаки, табиатнинг қутилмаган ҳодисалари бизнинг ҳар қандай шароитда ҳам ҳушёрлигимизни синовдан ўтказиб туради. Ёки олайлик, Норин дарёсининг Наманган ва Андижон вилоятлари ҳудудидан ўтувчи жойларида ҳам уч қақиримдан зиёдроқ узунликдаги дамбаларни тиклаш, қирғоқларини мустаҳкамлаш ишлари олиб борилади.

Бундай тадбирларни амалга оширишдан кўзланган асосий мақсад, биринчи навбатда аҳоли хавфсизлигини таъминлашдан иборат. Шунингдек, одамларни сел ва қўчки хавфларидан огоҳлантириш, жамоатчилик ўртасида экологик таълим-тарбияни кучайтириш бугунги куннинг энг долзарб масаласидир.

Маҳмуджон ИЛҲОМОВ,
Тошкент молия институти доценти,
Баҳодир ФОЗИЛОВ,
талаба.

ЎРГАТАМИЗ, ТИКАМИЗ

Олий даражада турк каталоги бўйича сон-саноксиз мураккаб, эксклюзив Франция, Италия, Рим пардалари, балдахин, покрывал сирларини тўлиғича технология амалиёти билан ўргатамиз, сифатли тикамиз.

Тел: 338-02-00,
751-84-44.

Манзил: Чорсу бозорида
«Гули» пардалар салони

«ЎКТАМХОН-НУР» ЎҚУВ МАРКАЗИ

қунидаги ўқув курсларга таклиф этади.

Тўқувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шмиз, плаш-пальто — 1-2 ой.
Хамшира — 6 ой, 4 ой ўқиш.
Хамшира (тезкор) — 3 ой (амалиёти билан).
Тиббий массаж — 2 ой. Нуктали — 1 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой.
Пишириқлар олий курси — 1 ой.
Уйғурча, Европа таом ва салатлар — 1 ой.
Аёллар сартарошлиғи — 3 ой.
Педикюр, маникюр — 1 ой.
Сартарошлик — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмаклари ва маъияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар тикиш 1 ой.
Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.
Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Каштачилик — 3 ой (машинадада вышивка).
Тўқувчилик — 2 ой.
Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.

Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Бисер, яъни муноққ тикиш — 2 ой.
Сунъий гул яшаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой.
Интернет — 1 ой.

Барчаси амалиёти билан
Етоҳона маъжуд
Ўқитиш тугатилганларга диплом берилади.

Манзил: Тошкент шаҳри Юнусобод тумани 3-маъзе 1-уй 31-хона. Мўлжал: Юнусобод деҳқон бозори бош томони орасида.
Тел: (8371) 221-17-95, 221-77-72 (18''), 225-97-93 18'' дан 22'' гача.
Филiaal
Манзил: Хамза тумани Фаргона йули кўчаси, Қўллик, 4-уй 40-хона. Мўлжал: Қўллик киним бозори. Тел: (8371) 295-97-82 +99897 785-90-30 (қўнгузи)

Мухтарам ва кадрдон дўстимиз Рустам САИДАМИНОВИЧ!

Табарруқ ва муқаррам 80 ёшиниқ муборак бўлсин!

Сиз босиб ўтилган сермазмун умр йўллариңизга боқиб, фахру ифтихорга тўлсангиз арзийди. Чунки олтинчи йил давомидда турли жойларда ҳалол ва фидойий, ўзига хос таърибга мактабини ярата олган етук мутахассис сифатида фаолият юритиб, эл-улус дуосини олдингиз. Энг қувончлиси, бугунги кунда ҳам юзлаб шогирдларингиз сизнинг ишончингизни оқлаб, халқ хизматига қамарбасталик қилиб келмоқда.

Биз ҳақли равишда ҳар жабҳада, айнқса, инсонийлик, устозлик бобида, қолаверса, оилавий ҳаётда, фарзанду аржумандларга кўрсатган меҳрибонлик, бағрикенгликда сизга бир умр ҳавас қиламиз. Сизга Яратгандан узоқ умр, сийхат-саломатлик тилаб,

Ҳурмат ва эҳтиром ила
Иккинчи жаҳон уруши иштирокчиси Зикрилла Назаров
ҳамда дўстларингиз Усмон Шогўломов, Аҳрол Саидов,
Саидакром Ҳасанов, Абдурахмон Эшонхўжаев,
Муртазо Султонов ва бошқалар.

Қайнонали келин

Эндигина дунёга келган янги гўдак каби қайнона-келин муносабатлари ҳам илк кунларданок пок ва самимий туғиларга асосланган бўлиши шарт. Ҳамма гап ўртадаги ана шу беғубор самимиятни бир умр сақлаб қолишда. Афсуски, ҳаётда айрим сабабларга кўра, икки ўртада узилиш ва бузилиш рўй беради. Қарс икки кўлдан чиқади, дейдилар. Энди тасаввур қилинг: кечagina бошқа бир муҳит, ўзгача тарбия ҳукмрон бўлган оила даврасига осмондан тушгандек келиб қўшилган янги келинчақ қандай йўл тутуши керак? Тезда кўника олмаслик ҳолати, янги жойдагиларнинг носамимий муносабати эвазига мослашиш чўзилибгина қолмай, балки невротик жараёнинг ривожланишига ҳам олиб келиши мумкин. Нега десангиз, ўрганиш ва мослашиш ҳар қимда ҳар хил кечади ва бунинг учун маълум муддат керак бўлади. Ҳатто ташқи кўринишдан бир-бирига бир томчи сувдек ўхшайдиган, бир хил шароит ва тарбия таъсирида ўсган эгизаклар ҳам худди ўзларига мос оилага келин бўлиб тушса ёки уйланишса, қатор муаммоларга дуч келишади. Бу эса табиий ҳолат ҳисобланади. Негаки, инсон — руҳияти нихоятда нозик ҳилқат, уни англаш ва тушуниш учун вақт керак бўлади.

Кексалик — касалликми?

Кўп бора кузатганмиз, янги келинни келин эмас, қиз бўлишини чин дилдан истовчи кексалар тоифаси (асосан 61–74 ёшлилар) уларни ўзларининг яшаш тарзига мослаштиришга уринишади ва бунинг сира ажабланидиган томони йўқ. Негаки, ҳар қандай ҳолатда ҳам қайнона-келин-қайнота (ва аксинча, қайнота-куёв-қайнона) ўртасидаги муносабат қанча мустаҳкам бўлса, шу хонадонда аҳиллик ва тотувлик ҳукм суради. Ана шу муҳим омилларни ҳисобга олган ҳолда, кексалик давридаги инсон табиятини икки турга бўлиш мумкин:

1) юқори кайфият, хотиржамлик, ўз обрўси ва қадрини сақлашга интилиш, ўзгаларга ҳамдарад, ҳамфикр бўлмоққа мойил аёллар;

2) оиласида ўз фикри, йўриғини устун қўйишга ишлёмқанд, ижтимоий фаолиятдан қарийб узоқлашган иззатталаб қайноналар.

Бунда биринчи гуруҳ вакиллари моддий бойликни маънавий бойлик билан тенг равишда

олиб боришга интилсалар, иккинчи гуруҳ вакиллари эса мавжуд моддий бойлик билан қаноат ҳосил қилувчи ва қолган умрини меҳнатсиз, заҳмат чекмай ўтказишни истовчилардир. Мазкур ёшда юзга келадиган оилавий можазолар инқирози ҳам шу иккинчи вакил эгаларига кўпроқ тааллуқли бўлади.

Аёллар табиий азоб (туғиш, бола тарбиялаш)дан ташқари хизмат, оила ташвиши, меҳр ва

ёш келин-куёвлар ўртасида низо-ларнинг келиб чиқишига айрим ота-оналар (ёки опа-сингил, ака-ука, амма-халалар)нинг ноўрин аралашуви сабаб бўлади. Уларнинг аксарияти йигит-қизларга эркин фикрловчи, ўз мустақил фикр ва қарашига эга бўлган шахс сифатида эмас, балки ҳалиям "бола" деб қарашади. Шу боис келин-куёв, эр-хотин ўртасига тушуниб-тушунмай аралашуш оқибатида ўзаро ке-

бингиз мутлақо нотўғри», дейман-да, сўнгра хотиржамлик билан тушунтиришга ҳаракат қиламан: «Сизлар энди битта жуфтликсиз, орангизда «мен» деган гап йўқ, бундан кейин фақат «биз» дейишни ўрганинг». Ёки уларга «Энди аёлим ишлаймай уйда ўтиради, мен уни боқиман керак» деган фикр юртиш ҳам нодонлик эканини ўқтираман. Нега десангиз, уйда

НИКОҲДАН СЎНГ

туради. Ҳақли савол туғилади: нега шундай, нима учун мақталган қиз панд бериб қўйди? Жавоб эса битта — ОИЛА аталмиш мактабининг пойдевори шу хонадоннинг ўзида қўйилади! Қуш уясида кўрганни қилади, деган қиройли нақл ҳам бежиз айтилмаган. Демак, «Инсонни ўргатиб бахтли қилиб бўлмайди, аммо уни шундай тарбиялаш керакки, у бахтли бўлсин», деганида машхур педагог Макаренко минг бора ҳақ экан...

Ҳаёт сабоқлари

...70-йиллар эди. Бир акам хориж сафаридан қайтиб келганида ҳаммамизга совға улашди. Энг қиройли ва қимматбаҳо марваридни онамга тутқазди. Ўшанда онам марваридни кўлларига олиб, «Бола, сенинг қалб марваридинг менга етади, мана бу совгани эса келинимга бер, у тақсин, ана шунда мен тақандай бўламан», дея ҳеч кимнинг ҳаёлига келмаган, кўпчиликка ибрат бўладиган гаройиб бир фалсафий усулни қўлагандилар...

Яна бир ибратли мисол: энг кичик акамни уйлантириш ҳаракатида юргандик. Бўлгуси келинимиз наманганлик эди. Водийнинг урф-одатлари бизларникидан анча фарқ қиларди. Онам ўшанда ҳам ўзларининг кенг-фёулликлари ва камтарликларига бориб, «Тўйни келин тарафининг расми-русумига биноан ўтказасан-чи», дедилар. Бундай йўл тутуш, аввало, келиннинг авлод-аждодаларига бўлган чексиз ҳурмат-эҳтиром белгиси эди...

Раҳматлик дадамнинг бир одатлари ҳеч ёдимдан чиқмайди. Ҳар ўн-ўн беш кунда янгаларимга бирор бир совға олиб келаварарди. Биз хайрон бўлганча, «Дада, ахир, уларнинг туғилган кўни эмас-ку» десақ, «Йўқ, қизим, келинларим яхши ниятлар билан уйим-жойим, бола-чакам деб яшапти, невараларимни катта қилапти. Уларни ҳамиша рағбатлантириб туриш керак», дердилар. Ана шуларнинг ўзи биз учун ажайиб инсонийлик намуналари эмасми?

Дарвоқе, бахт калити кимнинг қўлида эканини билиш осон эмас. Бунинг учун кексатонахона оналарнинг бой ҳаётий тажрибаларидан ўзимизга керакли хулоса ва сабоқларни чиқара олишимиз зарур. Ана шундагина умр дафтаримизга доғ тушмайди.

«Оила ва жамият» муҳбири Барно МИРЗААХМЕДОВА ёзиб олди.

Бахт калити кимнинг қўлида?

фалсафа фанлари номзоди, психолог
Жамила Шермухамедова кузатувлари

эйтиборга ташналиги, асабийлашиши, иродавий зўриқиш, нозик қалби, ташқи кўзгатувицларга тез жавоб берувчанлиги боис ҳам эрта қаришга дучор бўлишади.

«Биз» дейишни ўрганинг

Ўзбек хонадонларида, албатта, қайнота-қайнона оила бошлиғи ҳисобланади. Чунки улар узоқ йиллар давомида ана шу кўрғонни бунёд этганлар. Бу хонадонга келиб қўшилган ҳар бир янги аъзо мавжуд қонун-қоидаларга тўлиқ амал қилиши талаб этилади. Лекин шуни ҳам унутмаслик керакки, ёш йигит-қиз умид билан бир ёстиққа бош қўйгач, ўзларини мустақил ҳис эта бошлаб, бўлар-бўлмас талаб-қоидаларга бўйсунини эп қўрмайди. Ана шундай пайтда

лишмовчилик, ҳатто ажралиш ҳолатлари учрайди. Бу эса мутлақо нотўғри ёндашувдир. Ота-она одатда оиланинг энг ҳолис ва ақлли маслаҳатчиси бўлиши керак. Шу билан бирга, улар ёшларнинг фикри билан ҳисоблашлари лозим.

Масалан, ақлли, тадбирли йигитларнинг ўз аёли билан ҳамфикр бўлишини баъзи калтабин одамлар ўзларча «ён бериш, оила жиловини топшириб қўйиш» дея нотўғри талқин этишлари ҳам ёмон оқибатларга олиб келади. Ўн йиллардан бери кузатаман ва юзма-юз мулоқотларда эндигина оила курган келин-куёвларга шундай мазмунда савол бераман: «Хўш, оилада ким бош бўлиши керак?» Шунда куёв бола ўйламай-нетмай бирдигина шоҳқалоқлик билан «мен» деб жавоб бериб қўяқолади. «Йўқ, укажон, жаво-

ўтирган аёл ҳам ишляпти, оила юмушлари билан банд. Келинга қайнона-қайнотаси «Раҳмат, бола, умрингиздан барака топинг, яхши тарбия берган ота-онангизга балли», деган бир оғизгина гапни айтишса, шунинг ўзи кифоя. Бу ҳам катта рағбат, маънавий мададдир.

Ўқиган келин яхши-ю...

Кейинги пайтларда кузатилаётган бир қизиқ ҳолатга эътибор беринг: кап-катта, тушунган, ҳатто зиёлисифат кишилар олий ўқув юртларида ўқийдиган қизларни келинликка танлаш ниятида айланиб юришади. Бунинг ҳам ижобий, ҳам салбий томонлари бор. Тўғри, ҳар кимнинг ўз диди, дунёқарashi ва тафаккур дунёси бор. Юқоридаги каби ҳолатларни кўриб, кузатиб, хайрон қолсан киши: ахир, ота-болаларимиз келинликка номзодлар танлашда, энг аввало, шу оиланинг насл-насаби тозаллиги ва ўзларининг ҳалоллигини мезон қилиб, совчиликка боришган-ку! Тўғри, ўқиган қиз ҳам, йигит ҳам яхши, лекин ана шу талабаларнинг ҳаммаси ҳам эртага ўз зиммасидаги бурч-вазифани уддалай олармикан? У туғилиб, вояга етган оиладаги муҳит, яшаш тарзи қай даражада, ўзи? Балки ишёқмас, эркатой, қўлини совуқ сувга урмаган оқиблақ хоним бўлса-чи?

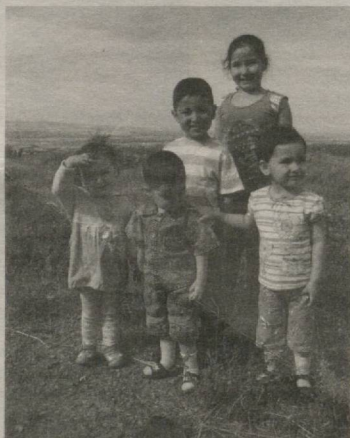
Бир неча марта гувоҳ бўлганмиз, олий маълумотли ёки олимлигини пешлаб, қайнона-қайноталарини беҳурмат қилиб, ўз билими, ҳусну жамолига орғитқча баҳо берувчи, куёвлик ёки келинлик ҳурматино жойига қўя олмайдиган ёшлар ҳам учраб

Болага ишонч билдиринг

Шарофат опа охириги пайтлар ўғлининг ўқиши сусайганини пайқаб қолди. Мулоҳаза қилиб кўрса, ўзи айбдор экан: иш билан банд бўлиб, унга етарли эътибор бермабди. Қулай фурсат топиб, мулоимлик билан Носирбекка насихат қилди:

— Энди катта бўлиб қолдинг, ўғлим. Тўнғичимсан, укаларингга бош бўлиб, оғиримни енгил қиласан, деган умиддаман. Мен энди сенга суянаман. Укаларингга ибрат бўл, ёшингга яраша иш тут...

Онанинг бу сўзлари Носирбекка катта куч бағишлади: гўё бирдигина улғайиб, ўзига талабчан бўла бошлади. Акани ҳурмат қилиш, гапига кириш кераклигини ўқитиришгани учун укалари ҳам унга қўлоқ соладиган бўлишди. Носирбек эса кичикларга ҳар ишда кўмаклашиб, ўзининг ўқишини-да изга солиб олди. Бувиси айтганидек, араванинг катта

гилдираги қаерга юрса, кичиги ҳам унга эргашади...

Ҳа, топиб айтилган икки оғиз ширин сўз соатлаб ўқилган панд-насихату берилган минглаб дашном-дақидан қучлироқ таъсир қилади. Афсуски, тарбияда вазминлиқни бой бериб, жаҳл отига миндиган, заҳар сўзларга ва ҳатто қўлига эрк берадиганлар ҳам йўқ эмас...

Айниқса, ўсимирлар билан мулоқот қилишда эҳтиёткорлик зарур. Болани ноҳақ айблаш, унинг устидан узил-кесил ҳукм чиқариш («Сен одам бўлмайсан» ва ҳоказо) салбий оқибатларга олиб келиши мумкин. Ота-оналар, ўқитувчилар боланинг улғайиб қолгани, дунёқарashi ва ҳулқ-атвори ўзгариб, мустақил бўлишга интиляётганини тан олишлари зарур. Иложи борича юмшоқ муомала қилиш, тенгқур дўст билан бўлгандек муносабат ўрнатиш, айрим масалалар-

ТАРБИЯ

да унинг фикрига қизиқиш, гапларига эътибор билан қўлоқ солиш болани маънан ўстиради. Оила аъзолари даврасида унинг катта бўлиб, ақли кириб қолганини, ўқиши ва ҳулқ дурустлашиб бораётганини, энди катталарча мулоҳаза қилиб, иш тутуши кераклигини эсга солиш, мақтаб туриш ўш муҳим. Ука-сингиллари олдида тўнғичнинг, умуман, нисбатан ёши катта фарзандларнинг ҳурматино кўтаришга интилиш, уни ака-опа деб ҳурматлаш, сўзига кириш кераклигини ўқитириш уларни иноқлаштиради, оиладаги муҳитни ижобий томонга ўзгартиради. Бундай тарбия бир умрга татиш табиий.

Энг муҳими, болага ишонч билдириш зарур! Ана шунда у ўз устиди ишлашни ўрганади, ижтимоий масъулиятни ҳис этиб улғаяди.

Ойша ТўРАЕВА, педагогика фанлари номзоди, профессор.

Хорижлик куёвнинг қилиғи

Икки бўйқизи бор Имина опанинг ховлисига тоғора-туғун кўтарган уч-тўрт аёл серкаторов бўлиб қолди. Кўшнлардан бири кўнглига кўл солиб кўрган эди, сир бой бермади: "Гап" қилдим, бир кун дугоналаримга, кейинги кун қариндош-уруғларга", — деб кўйди зардали оҳангда.

Кўшни аёл ҳол сўраганига пушаймон бўлганча тилини тишлади. Бир ҳафта ўтиб, маҳалла аёллари орасида гап тарқалди: «Имина опа катта қизини Кореяга узатиб юборибди». Лекин ҳеч ким юрак ютиб бу кутилмаган хабарнинг рост-ёгонлигини билишга ошиқмади. Чунки опанинг феъл-атвори шунақа: ўзи ғийбат қилишни хуш кўради-ю, бироқ оиласидаги сир-асрорни ҳаммадан яширгани-аширган. Унинг бирорта ҳамсоя билан узоқроқ кирди-чиқди қилганини ҳам ҳеч ким эсломайди. У билан кўни-қўшничиликнинг оқибати, албатта, жанжал билан якунланади.

Хуллас, орадан уч ой ўтиб, ҳақиқат сув юзига чиққан кўпикдек аён бўлди. Имина опанинг чўпдай озиб-тўзиб кетгани етмагандек, соғлиғи ҳам ёмонлашган қизи ҳақида энди бутунлай ваҳимали гап-сўзлар чиқди. Тўйга айтилмаган кўшнлар ана шундагина кўнгил сўраш учун опаникига киришди.

— Сизлар сўраманглар, мен айтмайин, кўшнжонлар, мени қайси шайтон йўлдан урди-я, билмайман. Уч-тўрт сўмлик бўлармиканман деб, ўз боламини укубатга ташлабман-а, қандоқ чидайман энди бу кўргиликка?! — дея ёқа йиртиб йилларди опа.

Кўшни аёллар унга таскин бераркан, ўз кўнглиларидида илдоаларини ҳам яшириб ўтиришмади:

— Нима, биз билан бир оғиз маслаҳат қилсангиз бўлмасмиди, опа. Кенгашли тўй тарқамас, деб беҳиз айтмайдилар. Кўриб-эшитиб юрибмиз-ку, чет элларга пул топамад деб кетганларнинг холига маймунлар йиғлаётганини. Шу пулни ўзимиздаям ҳалол йўл билан топса бўлади. Гулдай қизингизга маҳалладан куёв қилмасмиди? Ёнингизда очилиб-сочибли юрарди-ку, сизга жараж-жараж пул юбормаса ҳам,

тинч-тотувгина яшаса, катта давлат эмасмиди?

Бир девор кўшниси Назокатхон жаврай кетди:

— Қандай иймонсиз кимса экан, у куёв деганингиз? Қиз бечорани мусофир демай, не бир кўйларга солибди-я! Худо-дан топсин, энди сиз ҳам кўзингизни каттарок очинг-да, опа!

Уларнинг куйиниб айтаётган сўзларини эшитиб ўтирган хаста-ҳол келинчак секингина сумкасини титкилаб, бир суратни олди. Уни кўшни аёлга узатди. Сурат кўлма-кўл бўларкан, хорижлик куёв шанига қарғишлар ҳам ёғиларди. Бир маҳал кўшни жувонлардан бири Лолахон «Вой, ўлай, мен бу одамни қаердадир кўрганман-ку!» деб оборди.

— Танидим, танидим бу нусхани! Жиянимнинг дугонаси ҳам хорижга эрга тегувди. Ушанда Тошкентда дангиллама тўй бўлган эди. Жияним суратга олган экан, ушанда ҳам куёв худди мана шу одам эди. Бечора қизни бир ҳафта ўтар-ўтмас, аёвсиз хўрлабди. У ҳам бир амаллаб, олти ойда уйига қочиб келганди, — деди.

Ха, Имина опа «Айгсам, қизимнинг бахтини боғлаб қўйишади», деб кўшнлардан сир тутган тўйнинг оқибати шу эди. Агар у маҳалла билан бир оғиз маслаҳатлашганида, «хорижлик куёв-нинг кимлиги аён бўлган, қизи эса ўз юртида бир оиланинг гулдай бекаси бўлиб ўтирган бўлармиди...

«Меҳрибон» ўғил

Ишга шошилиб кетаётганмди. Бекатга етмасданок йўловчи машиналарнинг тўта-шига умидвор бўлиб, кўл кўтардим. Оппок «Нексия» ёнимга секинлаб келди-да, рулдаги ёшгина йигитча бошини чиқариб:

— Қаерга борасиз? — деди.

Мен манзилни айтдим. Йўлқира ҳақини келишдик. Йигитчанинг ўзини тутиши, машина салонини дид билан безатгани тўқ оиланинг фарзанди эканидан далолат бериб турарди. Ўзимча «Э, қандай бахтли болалар-а, мушдаийнинг ҳам тагида машина. Бир пайтлар велосипед олиб минишга кучимиз етмасди», деб хўрсиниб

БУНИ ҲАЁТ ДЕЙДИЛАР

қўйдим. Тўғрида, зап замонлар

да яшаган эканмиз, одамлар ёши қирққа яқинлашай деганда амаллаб машинали бўлишарди. Бир маҳаллада нари борса, битта ё иккита автомашинали оила бўларди. У ҳам «Москвич» ёки «Запорожец». Энди-чи, худога минг қатла шукрки, битта оилада ҳатто икки-учтадан ҳам машина бор...

Хайдовчи йигитнинг кўл телефони жарангдор мусика чалиб, хаёлларини тўзғитиб юборди. У телефонни кўлига олиб, рақамга назар ташлагач, нималардир деб гўлдиради. Сўнг:

— Ҳа, нима дейсиз? — деди жаҳл билан. Бирпас у ёқдаги одамнинг гапини тинглади-ю, баттар тутоқиб кетди: — Эй, мамашка, жонга тегдингиз, билдингизми?! Кўчадаман, ҳозир бораман шу уйингизга! Йигитча телефони тугмачасини босиб, ёнидаги ўриндиққа итқитаркан, сўкинди. Онасини сўқди!..

Юлдузи бенарвон урадиган бу уддабурон йигитчага нисбатан қалбимда тўлиб-тошган ҳавас ҳислари бир зумда тумандек тарқалиб кетди. Унинг мана шундай — энг сўнгги русумдаги автомашинада керилиб юришлари ҳам омонат, бир лаҳзалик роҳатдек туюлди менга.

Ишхонага бориб, топшириқни олдим. Бугун бир аёл ҳақида лавҳа тайёрлашим керак эди. Номзоднинг исми-шарифи, телефони ва манзилини ён дафтарчама ёзиб олиб, йўлга тушдим. Қахрамоним билан унинг хонадонидида учрашиб, суҳбатлашадиган бўлдик.

Ҳашаматли ҳовли кишининг бахри дилини очиб юборадиган даражада шинам эди. Ташқаридаги стол атрофида суҳбатга киришдик.

— Биз қанчалаб қийинчилик, азобларни кўриб катта бўлдик. Болаларимиз эса ота-буваси кўрмаган кунларни кўрсин. Ҳаракатларимизнинг ҳаммаси шуларнинг тўқин, фаровон ҳаёт кечирилари учунда! — тўлқинланиб сўзларди опа.

Шу пайт дарвоза олдига машина келиб тўхтади. Ҳаял ўтмай ичкарига... ўша эрта-лаб мени манзилимга элтиб қўйган, онасини телефонда сўқиб берган олифта йигитча кириб келди.

— Бу кенжаотим, онасига бирам меҳрибонки... Менинг ёрдамчиларим булар. Ахир, шугиналар учун ишлаймиз-да...

Опа мени ўлига таништирди, йигитча кўзимга бир боқди-ю, нигоҳларини ерга қадади. Сўнг терс бурилиб, кўчага ошиқди. Мен эса унинг онасидан кечирим сўрашини кутгандим, афсус...

Шаҳло ТОШБЕКОВА

АЖИБ ОЛАМ

Гапдонлар рекорди

Асли келиб чиқиши каталониялик бўлган Франция фуқароси Луи Коле беш кеча-ю кундуз тўхтовсиз гапириб, жаҳон рекордини ўрнатган. Ушбу рекордга 2009 йилнинг 18 январидида Франция жанубидаги Перпиньян шаҳри аҳолиси гувоҳ бўлган эди.

62 ёшли сўзамол жаноб тинмасдан гапириб, Гиннесснинг рекордлар китобидаги киришга муваффақ бўлган. У 124 соат давомида кўпроқ каталон маданияти ва севимли расоми Сальвадор Дали ҳақида гапирган. Бундан олдинги рекорд хиндистонлик фуқарога тегишли бўлиб, у 120 соат давомида тинмай гапириб турганди.

Чилининг Томе шаҳри радио-

станцияси бошловчиси Мигел Анхел Наврот эса тинимсиз гапириш бўйича ҳар иккала гапдонни ортда қолдириб, ўзига хос рекорд ўрнатган. У радио ташкил қилинган кун микрофон қаршисидан жой олиб, 133 соату 7 дақиқа давомида тинимсиз гапириб ўтирган. Шу тариқа у энг узоқ эшитириш олиб берган суҳандон сифатида тан олинган.

Наргиза СИДДИКОВА тайёрлади.

"Гулноза раҳматли опамнинг кенжа фарзанди эди. Опам уни менга ишонди, "Илтимос, қизимга қўлингдан келгунча кўмак бер, меҳрибонлик кўрсат", дея васият қилган. Жияним мактабни тугатиб, олий ўқув юртига ўқишга кирди. Битириб келгач, мактабда ишлаш бошлади. Уни мактаб директори ўлига сўраб, келин қилмоқчи бўлди. Лекин негадир поччамга ҳалиги йигит ёқмади. Шундан сўнг жиянимнинг мактабда ишлаши қийинлашди ва охири турли хил гап-сўз, маломатларга чидалмай, кўшни кишлоққа қатнаб, болаларга дарс бера бошлади. Гийбатлардан чарчаган Гулноза келган совчиларни қайтараверди ва охири..."

Яқинда хотини вафот этган, унинг тенги бўлмаган кишлоқдошимиз совчи қўйганини эшитиб, қаттиқ эзилдим ва сизларга мурожаат этишга мажбур бўлдим. Бор умидим сизлардан. Гулнозанинг ёши 35 да. Маълумоти олий. Хушрўйгина, меҳрибон қиз. 40 ёшгача бўлган, иши, уй-ҳойи тайин, диёнатли инсон учраса, узатиш ниятида-миз.

ЗЕБУНИСО, Сурхондарё вилояти".

"Ушанда онам бозорда ҳам-

нани йўқотиб, уйга бир аҳволда жиғибйорини қиқиб қайтганди. Пешинда сочларига бантик боғлаган, чиройли бир қиз "Хурматли холаинг уйлари шуми?" деб сўраб келди. У қўлида онамининг ҳамёнини ушлаб турарди. "Ичиди нафақа дафтарингиз бор экан, шундан топиб келдим", деди. Онам хурсанд бўлиб, қизнинг юз-кўзларидан ўпиб, ўзи тиккан дўппиларидан бирини унинг бошига кийдириб, нечанич синфда қўйсан, деб сўради. У мен ўқийдиган мактабнинг 6-синфдада ўқиркан. Зулайхо билан ана шундай ғайритабиий тарзда танишгандик. 10-синфни тугатгач, уни кўриш учун мактабга тез-тез бориб турардим. Йиллар ўтиб, меҳримиз муҳаббатга айланди. Турмуш қурдик. Беш фарзандли бўлдик. Аҳил-иноқ яшардик. Нуридийдаларимизни уйли-жойли қилиб, энди ҳузур кўраман деганда аёлим бедаво дардга чалиниб, дунёдан ўтди. Мана, унинг қазо қилганига ҳам уч йил бўлди. Фарзандларим атрофимда парвона. Лекин нима десам экан, барибир аёлнинг ўрни бўлакча экан. Ёшим 60 да. Нуфузли ташкилотда ишлаб,

нафақага чиққанман. Очиқ кўнгли, меҳрибон, болалари ташвишдан қутилган ёки бефарзанд аёл учраса, хабар берсангизлар.

АҚСАР ака, Тошкент шаҳри".

"Шавкат билан курсдош эдик. Унинг юраги хаста, доим маънос юрарди. 2-курсда ўқиётганимизда лекция пайти беҳол бўлиб, хушидан кетди. Мен ғуруҳ етакчиси бўлганим учун "тез ёрдам" машинасида уни касалхонага олиб боришда кўмаклашдим. Беш кун жонлантириш бўлимида ётгач, палатага олишди. Деярли ҳар кун дарсдан чиқиб, Шавкатни кўргани касалхонага чопардим. Унинг ота-онаси ҳам мендан жуда миннатдор эди. Опам "Дилноза, сингилжон, шифохонага намунча серкаторов бўлиб қолдинг, яна бу касалманд йигитни тагин яхши кўриб қолмагин-да", дерди. Мен эса, хижолатдан қизарганча, "Йўғ-е, мен ўзимнинг оддий инсоний бурчимни бажараялман, холос, руҳи кўтарилиб, соғайиб кетсин, савоб бўлади" деб қўярдим. Тақ-

дирни қарангки, охири ўзим сезмаган ҳолда Шавкатга қаттиқ боғланиб қолдим ва ўртаимизда самимий муҳаббат пайдо бўлди. Очингани айтсам, узоқ вақт ақлим билан юрагим курашди. Ота-онам, яқинларим тинмай танбех беришар, "Сен ўйлаб кўргин, била туриб ўзингни бахтсиз қилмоқчимсан, келажагингни ўйла", деб норози бўлишди. Ўқишимни сиртқи бўлимга ўтказдим. Балки узоқ вақт кўрмасам, уни унутарман деб ўйладим. Лекин ҳижрон азобида сиқилавериб ошқозоним оғриб, касалхонада ётиб даволандим. Сарғайиб кетган ранги-рўйимни кўрган ота-онам охири ноилоҳиждан тўйимизга розилик беришди.

Тўйимиз жуда чиройли ўтди. Бизларга ҳаммамнинг ҳаваси ке-

ларди, бахтли эдик. Қайнота-қайнонам ҳам мени еру кўкка ишонмасди. Кетма-кет иккита кизимиз туғилди. Шу орада Шавкат юрагини жарроҳлик йўли билан даволатмоқчи бўлди. Минг афсуски, операциядан омон чиқмади. Икки норасида гўдагимни бағримга босиб, йиғлаб қолавердим. Орадан тўрт йил ўтгач, қайнонамнинг маслаҳати ва розилиғи билан "Оила ва жамият" газетасига хат ёздим. Ўз ҳоласининг қизи билан турмуш қуриб, бефарзандлик туфайли ажрашиб кетган жиззахлик Рустам деган йигитнинг телефон рақамини беришди. Учрашиб кўрдик, бир-биримизга маъқул тушдик. Рустам олижаноб инсон, қайнотам-қайнонам уйимизга тез-тез меҳмон бўлиб, невараларидан хабар олиб туришарди. Яқинда фарзандли бўламиз. Сизлардан бир умр миннатдорман.

ОЙША, Андижон вилояти".

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» руқнига хат йўллаётган ёки бево-сита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла қўмитасидан) маълумот-нома такдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашган-лар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Соғлиқдан улугроқ бойлик бормикан?

Албатта, бундан 15-20 йиллар аввалги одамлар билан бугунги авлоднинг ҳаётга, жамиятга бўлган муносабати, қарашлари ўртасида кескин фарқ борлиги ҳаммамизга аён ҳақиқат. Бундай оламшумул ўзгаришларни турли жиҳатларда кўриш, кузатиш мумкин. Масалан, аксариятимиз боқимандалик, "ўз қобилигига ўралиб яшаш" сингари бўлмағур қусурлардан қутулдик. Шу ўринда эътироф этиш керакки, истиклол даврига келиб юртдошларимиз ўртасида ўз тақдири ҳақида ўзи қайғуриш ҳисси қуяйди. Шунингдек, бетакрор умримизни кимларнингдир иродасига эмас, ақлимиз ва шахсий майлларимизга таяниб яшаб ўтишга ўргана бошладик. Мустақиллик бизга кенг маънода айтадиган бўлсак, ҳар томонлама яхши ҳаёт кечириш, бахтли оила қуриш, комил фарзандлар тарбиялаш, хуллас, энг эзгу орзу-интилишларимизни рўйбога чиқариш имконини берди.

Сир эмас, бир замонлар халқимиз онгида боқибегамлик, тушунлиқ қайфияти кучли бўлган. Масалан, эслайлик, кимнингдир тоби қочса, «Хе, тузалса, яхши бўлиб кетади», «Соғ одамнинг ўзи бормикан?!» дея қўл силташган. Бор вужудимизга сингишиб кетган бундай қарашлар охир-оқибат ўз соғлиғимизга бўлган бефарқлик касалини келтириб чиқармадимми? Бу каби иллатлар илдизи инсонга, унинг ҳаётига олий қадрият эмас, балки шунчаки оддий ишчи кучи деб қаралган даврларга бориб тақалиши шубҳасиз.

Баъзида кексаларимиз «Ҳозирги

ёшларга ҳайронсан: намунча нимжон бўлмаса-я улар. Ўзларини бирам яхши кўришадими, сал боши оғриси ҳам, дарров дўхтирга чопишади...» қабилдаги гапларни айтиб, дийдиё қилиб қолишади. «Бунинг икки сабаби бор, отахон! — деймиз шундай кексаларга қарата. — Аввало, ҳозир бутун дунёда экологик муҳит бутунлай ўзгариб кетди.

Қолаверса, айтинг, ўша йиллари одамларнинг ўртача умри қанча бўлган-у, ҳозир қанча? Кузатаётган бўлсангиз, кейинги ўн йилликларда Ўзбекистонда юз ёшлилар сони бир неча бараварга ўсди». Албатта, тафаккур қилинса, статистикага мурожаат этилса, ҳақиқат аён бўлади. Яна бир ўйлаб кўринг, илгари эллик яшар аёллар бўйнига кампирликни олар, эркақларимиз эса ёшини яшаб, ошини ошаб бўлгандек тутарди ўзларини. Ҳозирчи?... Аксинча, юртдошларимиз ёши ўтган сари соғлиқларига қараб, умрларини узайтириб боришмоқда. Бунинг

ЭЪТИРОФ

сабаби мамлакатимизда барча соҳаларда имкониятлар яратиб қўйилгани билан боғлиқдир.

Ёки яна бир қизик далилга эътибор қаратайлик. Бугун ҳали у, ҳали бу табиғимизнинг санаторий, оромгоҳ-сиҳатгоҳларда хордиқ чиқариб, соғлигини тиклаб келганини кўп эшитамиз. Олдинлари эса, айниқса, қишлоқ одамлари учун бундай хайрли тадбирлар орзу бўлган. Буларнинг бари халқимизнинг ҳаёти, яшаш даражаси ортиб, фаровонлашиб бораётганини, қолаверса, одам-

ларимиз яхши, соғлом яшашни ўрганишаётганини, энг асосийси, оилада тиббий маданиятнинг ўсаяётганини кўрсатади. Аҳоли онги ва тафаккурида юз бераётган ижобий ўзгаришлар сабаби ҳақида-ку янада тўлқинланиб гапириш мумкин. Ҳақиқат савол туғилади: хўш, бундай ўзгариш ва ўсишларнинг асосий сабаби нимада экан? Бир сўз билан айтганда, мамлакатимизда Ўртбошимиз раҳнамолиги остида сиёсий, иқтисодий-ижтимоий жабҳаларда асрларга татигулик ислохотлар изчил амалга оширилаётганлиги туфайли ана шундай ютуқларга эришилмоқда. Биргина аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, оналар ва болалар соғлиғини муҳофаза қилиш, соғлом, баркамол авлодни вояга етказиш сингари хайрли ишларнинг давлат сиёсати даражасига кўтарилганининг ўзиёқ бугун ёруғ ва буюк келажагимиз учун мустаҳкам пойдевор яратилаётганини исботлайди.

Хар биримиз англаб етмоғимиз шарт бўлган оддий ҳақиқат битта: бу дунёда соғлиқдан ортиқроқ бойлик йўқ!

Холида АКРАМОВА,
Тошкент шаҳри Миробод
тумани ФХДё бўлими мудири.

Васиятнома қолдирилмаса...

Оғир хасталикка чалинганман. Бир фарзандим бор, аммо ҳали вояга етмаган. Унга васиятнома қолдирсам, мендан кейин мол-мулкимга эгалик қилиб, зарур ватда ижарага бериш ёки сотиш шартномаларини туза оладими?

А. Азимов,
Чирчиқ шаҳри.

— Фуқаролик кодексининг 1135-моддасига кўра, фарзандингиз қонун бўйича биринчи навбатдаги меросхўрлар доирасига қиради. Вафотингиздан сўнг олти ой ўтган, унга мерос гувоҳномадир берилади.

Фуқаролик кодексининг 29-моддасига асосан, ўн тўрт ёшга тўлмаган вояга етмаган болалар учун битимларни уларнинг номидан фақат ота-онаси, фарзандликка олувчилари ёки васийлари тузиши мумкин. Олти ёшдан ўн тўрт ёшгача бўлган кичик ёшдаги болалар қуйидагиларни мустақил равишда амалга оширишга ҳақли:

1) майда маиший битимлар;

2) текин манфаат кўришга қаратилган, нотариал тасдиқлашни ёки давлат рўйхатидан ўтказишни талаб қилмайдиган битимлар;

3) қонуний вақил ёки унинг розилиги билан учинчи шахс томонидан муайян мақсад ёки эркин тасарруф этиш учун

САВОЛ-ЖАВОБ

берилган маблагларни тасарруф этиш борасидаги битимлар.

Фарзандларим хусусий фирмамни васиятнома орқали бошқариши ва менинг номимдан иш юритиши мумкинми?

С. Кодирова,
Олмалик шаҳри.

— Васиятнома орқали бошқариш мумкин эмас. Васиятнома фақат васият қилувчининг вафотидан сўнг ижро қилинади.

Кўшним вафотигача менга васиятнома қолдирилмади. Аммо маҳалла-кўй бир неча йиллардан буюн унинг иссиқ-совуғидан хабар олиб турганимни яхши билади. Кўшнимнинг уйини маҳалладошлар гувоҳлигида ўз номимга ўтказса оламанми?

О. Пиримкулов,
Бўка тумани.

— Сизга васиятнома қолдирилмаган бўлса, уй-жой марҳумнинг қонун бўйича меросхўрларига ўтади.

Саволларга Бекобод шаҳар давлат нотариал идораси нотариуси Зулфия Каримова ва Зангиота туман 3-сонли давлат нотариал идораси нотариуси Дилбар Абдураззоқова жавоб берди.

СПОРТ

Мексика: Ўзбекистон келмоқда!

Мексиканинг Мехико шаҳрида футбол бўйича ўсмирлар ўртасидаги жаҳон чемпионати учун қуръа ташлаш маросими бўлиб ўтди. Хабарингиз бор, мусобақа шу йил 18 июндан 10 июлгача давом этади. Унда Алексей Евстафеев шогирдлари ўзларининг гуруҳ босқичидаги рақибларини билиб олишади. Ҳар бир минтақадан саралаб олинган 24 та жамоа голиб номини қўлга киритиш учун куч сынашади. Ўзбекистон термаси МДХ давлатлари орасидаги ягона терма жамоадир.

Кеча кечки пайт бўлиб ўтган қуръада Ўзбекистон билан бир гуруҳга Бразилия, Аргентина, Германия ёки Голландия каби кучли жамоалар ҳам тушиши эҳтимоли йўқ эмас. Ўзбекистоннинг саралаб олинган 24 жамоани ҳавола қиламиз:

Осиёдан — КХДР, Ўзбекистон, Япония, Австралия

Африкадан — Буркино Фасо, Руанда, Конго, Кот д'Ивуар

Шимолий Америкадан — АҚШ, Канада, Панама, Ямайка

Океания — Янги Зеландия, Таити, Соломон ороллари, Вануату

Жанубий Америкадан — Бразилия, Уругвай, Аргентина, Эквадор

Европа — Германия, Голландия, Дания, Англия.

Чемпионликни 16 йил кутишди

Хабарингиз бор, Словакия пойтахтида хоккей бўйича жаҳон чемпионати якунига етди.

Қутилганидек, чорак финалда жуда кучли жамоалар етиб келишди. Хоккей кучли тараққий этган Канадани мусобақадан чиқариб юборган руслар чорак финалда Фин-

ляндия билан рўбару келди. Шведлар эса Чехия билан финал йўлланмаси учун курашди. Финляндия Россияни (6:0) шармандали тарзда мағлубиятга учратиб, финалга йўл олган бўлса, Швеция Чехия устидан галабага эришди. Финалда финляндияликлар Швеция термасини ҳам аяб ўтиришмади. Руслардан фарқли ўлароқ, шведлар дарвозасига олтига шайба йўллаб, ўз дарвозасидан атиги битта шайбани олиб чиқишди.

Шундай қилиб, орадан ўн олти йил ўтиб Финляндия яна хоккей бўйича жаҳон тожини қўлга киритди.

Учинчи ўрин учун кечган Россия-Чехия баҳсида эса чехларнинг қўли баланд келди.

Интернет манбалари асосида
Илхом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом аялод учун» халқаро жамғармаси

Тахририятга келган кўлөзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

9 772010 760007

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20

Мухбирлар: 233-04-50

Котибият: 237-21-82

«Оила» бўлими: 234-25-46

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 532. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади — 11114. Навбатчи муҳаррир — Фаррух ЖАББОРОВ. Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОНОВ. Мусаххихлар — Саидгани САЙДАЛИМОВ, Мафтуна МИНГБОЕВА.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темура кўчаси 1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Web-site: oilavajamiyat.uz

1 2 3 5